

הָא אוֹקְמוּהָ חֲבֵרֵי־יָא. וַתִּהְרַר וַתֵּלֶד בֵּן וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ עֵר,
תֵּלֶת בְּנֵינ הוּוּ לִיָּה לַיהוּדָה, וְלֹא אֶשְׁתָּאֲרוּ מִנֵּי־הוּוּ בַר חַד,
וְדָא הוּוּ שְׁלָה.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֵיָא הוּוּ אֶזְלֵי בְּאַרְחָא. אָמַר
רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי אֶלְעָזָר, אִמַּאי כְּתִיב בְּבִנּוּי דִּיהוּדָה,
בְּקִדְמָאָה וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ עֵר, וּבְתַרִּין אַחֲרָנִין כְּתִיב
וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ אוֹנָן, וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שְׁלָה.

אָמַר לִיָּה תָא חֲזִי, הָאִי פְּרִשְׁתָּא רְזָא עֲלָאָה אִיהוּ, וְכֹלָא
אִיהוּ כְּדִקָּא חֲזִי. וַיִּרְדַּד יְהוּדָה מֵאֵת אָחִיו, דְּהָא
אֶתְכַסֵּיָא סִיְהָרָא, וְנַחֲתַת מְדִרְגָּא דְּתִקְנָא לְגוּ דְּרָגָא
אוֹחֲרָא, דְּאֶתְחַבֵּר בֵּיהּ חוּיָא, כְּמָה דְּאֵת דְּאֵת אָמַר וַיֵּט עַד
אִישׁ עַדְלָמִי וּשְׁמוֹ חִירָה.

וַתִּהְרַר וַתֵּלֶד בֵּן וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ עֵר, וְאִיהוּ רַע, וְכֹלָא
חַד, דְּאֶתֵּיָא מִסְטָרָא דִּיִּצְרַר הָרַע. וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב
וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ, וְלֹא כְּתִיב וַיִּקְרָא שְׁמוֹ. (דף קפ"ו ע"ב) בִּיעֲקֹב
כְּתִיב וַיִּקְרָא שְׁמוֹ, דִּיקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ קָרָא לִיָּה יַעֲקֹב.
וְהִכָּא אֶת לְאִסְגָּאָה דְּרָגָא אַחֲרָא דְּזוּהָמָא דְּמִסְאָבָא
אֶתִּילִיד, וְדָא הוּוּ עֵר רַע, וְכֹלָא חַד.

לְבַתָּר לָא אֶתְבַּסֵּם אַתְרָא, עַד דְּאֶתָא שְׁלָה דְּהוּוּ עֲקָרָא
דְּכִלְהוּ. מַה כְּתִיב וַיְהִי עֵר בְּכֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי
יֵי, כְּתִיב הִכָּא רַע, וְכְתִיב הֵתָם (בראשית ח) כִּי יִצְרַר לֵב הָאָדָם

רַע מְנַעֲרֵיו, רַע דְּאוֹשִׁיד דְּמִין, אוֹשִׁיד זֶרְעָא עַל אֶרְעָא.
וּבְגִין כְּךָ וַיִּמִּיתֵהוּ יי. מַה כְּתִיב בְּתַרְיָה, וַיֹּאמֶר יְהוּדָה
לְאוֹנָן בֵּא אֶל אִשְׁתִּי אַחִיךָ וְגו':

וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְאוֹנָן בֵּא אֶל אִשְׁתִּי אַחִיךָ וְגו'. רַבִּי
שְׁמַעוֹן פֶּתַח וְאָמַר, (ישעיה מא) הַעִירוֹתִי מִצְפּוֹן
וַיֵּאת מִמְזֻרַח שְׁמֵשׁ יִקְרָא בְּשֵׁמִי וַיָּבֵא סְגָנִים כְּמוֹ חֶמֶר
וּכְמוֹ יוֹצֵר יִרְמָס טִיט. תָּא חֲזִי, כַּמָּה אֵינּוֹן בְּנֵי נֶשָׂא
טַפְּשִׁין דְּלֹא יַדְעִין וְלֹא מְסַתְּפְלִין לְמַנְדַּע אַרְחוּי דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. דְּהָא כְּלָהּוּ נְיִימִין, דְּלֹא מִתְעָרִי שִׁינְתָא
בְּחוּרֵיהוֹן.

תָּא חֲזִי, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֶבֶד לֵיהּ לְבַר נָשׁ, כְּגוּוֹנָא
דְּלַעִילָא. כְּלֹא אֵיהוּ בְּחַכְמַתָּא. דְּלִית לָךְ שִׁיפָא
וְשִׁיפָא בְּבַר נָשׁ דְּלֹא קָיִימָא בְּחַכְמַתָּא עֲלָאָה. דְּהָא כִּיּוֹן
דְּאַתְתַּקֵּן כָּל גּוּפָא בְּשִׁיפּוּי כְּדָקָא יְאוּת, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא אֲשַׁתְּתַּף (נ"א אַתְתַּקֵּף) בְּהַדְיָה, וְאַעִיל בֵּיהּ נְשִׁמַתָּא
קַדִּישָׁא. בְּגִין לְאוּלְפָא לֵיהּ לְבַר נָשׁ לְמַתָּךְ בְּאַרְחוּי
דְּאוּרֵייתָא וְלְמִיטַר פְּקוּדוּי, בְּגִין דִּיתְתַּקֵּן בַּר נָשׁ כְּדָקָא
יְאוּת.

(ס"א וּבְגִין דָּא בְּעוּד) (וּבְגִין ס"א וּבְעוּד) דְּאִית בֵּיהּ נְשִׁמַתָּא
קַדִּישָׁא מְבַעֵי לֵיהּ לְבַר נָשׁ לְאַסְגָּאָה דִּיוֹקְנָא דְּמִלְכָּא
עֲלָאָה בְּעֵלְמָא. וְרוּזָא דָּא, דְּהָא הָהוּא נָהַר דְּנַגִּיד וְנַפִּיק

לֹא פִסְקוֹן מִיִּמּוּי לְעֵלְמִין. וְעַל דָּא מַבְעֵי לִיָּה לְבַר נֶשׁ
דְּלֹא יִפְסִיק נִהְרָא וּמְקוֹרָא דִּילִיָּה בְּהַאי עֲלָמָא (גליון נה"ר רמז

לקיימא קדישא דחתים בבשריה, דאיהו דוגמא דההוא נה"ר רזא דצדיק דאתחבר בצד"ק
בחדא לעילא, בגין כך בעי בר נש לתתא לאתחברא באתתיה בקדושה בגין דאתתקף ביה
בההוא עלמא). וְכֹל זִמְנָא דְּבַר נֶשׁ לֹא יִצְלַח בְּהַאי עֲלָמָא (ס"א

ועל דא מבעי ליה לבר נש דלא יפסיק נהרא ומקורא דיליה בהאי עלמא, ואי לא)
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֶקֶר לִיָּה וְנִטְע לִיָּה בְּכַמָּה זִמְנִין
כְּמִלְקֵדְמִין.

תָּא חַוִּי, מַה כְּתִיב, הַעִירוֹתִי מִצְפוֹן וַיֵּאת. הַעִירוֹתִי, דָּא
אַתְעֵרוֹתָא דְּזוּוּגָא דְּבַר נֶשׁ בְּהַאי עֲלָמָא, דְּאִיהוּ
אַתְעֵרוֹתָא מִסְטָרָא דְּצְפוֹן. וַיֵּאת, דָּא הִיא נִשְׁמַתָּא
קַדִּישָׁא דְּאַתֵּיא מְלַעֲיָלָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְשַׁדֵּר לָהּ
מְלַעֲיָלָא. אַתֵּיא בְּהַאי עֲלָמָא וְעָאלַת בְּגוּ בְּנֵי נֶשָׁא
כְּדַקְאֲמַרְן.

מִמְזַרְחָ שְׁמֶשׁ, דָּא אַתְר דִּהֵהוּא נֶהַר דְּנִגִּיד וְנִפְיֵק
דְּמַתְמֵן נִפְקַת נִשְׁמַתָּא וְאַתְנַהֲיֶרַת. וַיְבֵא סְגָנִים
(כמו דומר) אֵלֶין אֵינוֹן חֵילִין דְּעֲלָמָא דְּאַתֵּיִן בְּגִין (ס"א בגין)

ההוא אתערותא דנשמתיין. כמו חומר, כגוונא דאתער
בַּר נֶשׁ בְּגוּפָא.

דְּהָא בְּגִין דָּא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֶבִיד זְוּוּגִין וְאַטִּיל
נִשְׁמַתֵּין בְּעֲלָמָא, וְחַבְרוּתָא אֲשַׁתְּכַח לְעִילָא וְתַתָּא

וּמְקוֹרָא דְכָלָא הוּא (ס"א י"הא) בְּרוּךְ. וּבְגִין כֶּךָ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא עֵבֶד לִיה לְבַר נָשׁ בְּגִין לְאַשְׁתְּדָּלָא בְּאַרְחוּי, וְלֹא
 יַפְסִיק מְקוֹרֵיהּ וּמִבּוּעָא דִילֵיהּ לְעֵלְמִין.

וְכָל מֵאן דְּפָסִיק מְקוֹרֵיהּ, (מִתְתָּא וּמִיבֵשׁ לִיה כְּבִיבּוּל כְּאֵלוּ גְרִים לִיה
 לְאַתְפִּסְקָא לְעֵילָא, פְּדִין (אִיּוֹב יד) אֲזֵלוּ מֵיָם מִנֵּי יָם וְנָהָר יִיחָרֵב
 וַיֵּבֶשׁ, הוּאִיל וְבַר נָשׁ אֲתַקֵּם לְתַתָּא כְּדוּגְמָא דְלְעֵילָא,
 מֵאן דְּמְקוֹרֵיהּ יִמִּישׁ מְלֻמְעֵבֶד פִּירִין, כְּגוֹן דִּין דְּלֹא בְעָא
 לְמִיתָב אִיתְתָּא, אוּ נְסִיב לָהּ דְאַשְׁתְּדָּל וְלֹא יְכִיל, אֵלוּ
 דְתֵרִין הַפְּכִין אֵינוֹן דָּא מְדָא, (אוּ ס"א הַחֲוָא) דִּימִישׁ מְלֻמְעֵבֶד
 פִּירִין, יֵית לִיה תְּקֻנָּה לְעוֹלָם.

מְעוֹת לֹא יִכּוֹל לְתַקּוֹן, בְּגִין דְּלֹא בְעָא לְמִיסֵב
 אִיתְתָּא וְלֹא שְׁתְּדָּלָא בְּפִרְיָהּ וּרְבִיָּהּ, וְהָהוּא דְאַשְׁתְּדָּל
 וְנָסֵב אִיתְתָּא וְלֹא יְכִיל, דָּא מִתְתַּקֵּן בְּפִרְיָקִיָּה דְקָרִיב לִיה
 דְהוּא אַחוּי, וְהָהוּא דְמִית בְּלֹא בְנִין) כִּד נְפִיק מֵהָא
 עֲלָמָא הָהוּא בַר נָשׁ לֹא עָאֵל בְּפִרְגוּדָא וְלֹא נְטִיל חוּלְק
 בְּהָהוּא עֲלָמָא (וּנְשֻׁמְתִיָּה לֹא אֲתַבְּלִילַת בְּאַתֵּר דְכָל נְשֻׁמְתִין אֲתַבְּלִילוּ וְאַתְגְּזֹר

דִּיוֹקְנִיָּה מִתְמָן. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (וַיִּקְרָא כב) וְנִכְרְתָהּ הַנֶּפֶשׁ הַהִיא מִלְּפָנַי,
 הוּאִיל וְכַדִּין הוּא, בְּרָא לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא פְּרִיק (דף
 קפז ע"א) דִּיפְרוֹק לִיה מִיָּדָא דְמִתְבְּלִין, וְדָא אַחוּי דְקָרִיב לִיה שְׁנַאֲמַר (דְּבָרִים כה) כִּי
 יֵשְׁבוּ אַחִים יַחְדָּיו וְגו'. וְכְּתִיב בָּא אֵל אֶשֶׁת אַחִיךָ וַיִּבְּסוּ
 אוֹתָהּ וְגו'. בְּגִין דְנְשֻׁמְתִיָּה לֹא עָאֵלַת קָמִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ

הוא, אֵלֶּא הִיא קִימָא לְבַר. בְּגִין דְּלֹא זָכָה לְאַנְהָרָא
בְּהַאי עֲלָמָא בְּהֵוּא גּוּפָא.

מֵאֵן דְּלֹא זָכָה בְּהַאי אֲתֵר, יִהְיֶה לְאַתֵּר אַחֲרָא וַיִּזְכֵּי בֵּיהּ.
כְּגוּוֹנָא דָּא אַעָא דְּדִלִיק וַנְהוֹרָא לָא סְלִיק יִבְטָשׁוּן
לִיהּ וַיִּסְלַק נְהוֹרָא בֵּיהּ וַיִּנְהִיר. אַעָא הוּא אָדָם דְּכָתִיב (שם)
כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׁדֶה. רְצוֹנוֹ לֹמַר בְּרַ נֶשׁ כַּד אִיהוּ
בְּהַאי עֲלָמָא וְאֹזֵל וְתַאֲיִב וְאֲכִיל וְשָׁתִי וְאֶזְדוּג בְּאִיתָתָא
וְלֹא זָכִי לְבַנִּין. דָּא הוּא אַעָא דְּדִלִיק וַנְהוֹרָא לָא סְלִיק,
כְּלוּמַר נִשְׁמַתִּיהּ לָא זַכָּאת בְּהֵוּא גּוּפָא לְאַתְנַהָרָא אֵלֶּא
אִיהִי בַחֲשׁוּכָא).

תָּא חֲזִי, כְּתִיב, (ישעיה מד) לֹא תֵהוּ בְּרָאָה לְשֶׁבֶת יִצְרָה,
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִין דָּא עֲבַד לִיהּ לְבַר נֶשׁ
כְּדָקָא יְאוּת כְּדָאמְרָן. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲבַד טִיבוֹ עִם
עֲלָמָא. תָּא חֲזִי, מֶה כְּתִיב, (בראשית כד) וַיֹּסֶף אֲבָרָהֶם וַיִּקַּח
אִשָּׁה וְשָׁמָה קְטוּרָה, רְזָא דְנִשְׁמַתָּא אֲתָת לְאַתְתְּקִנָּא
כְּמִלְקִדְמִין.

תָּא חֲזִי, הֵהוּא גּוּפָא מֶה כְּתִיב, (ישעיה נג) וַיִּי חֲפִץ דְּכָאוּ
הַחֲלִי אִם תְּשִׁים אֲשֶׁם נִפְשׁוֹ יִרְאֶה זֶרַע יִאֲרִיךְ יָמִים
וְחֲפִץ יִי בִידוֹ יִצְלַח. וַיִּי חֲפִץ דְּכָאוּ, הֵאֵי קָרָא אִית
לְאַסְתְּפְּלָא בֵּיהּ, אֲמַאי חֲפִץ בְּגִין דִּיתְדִכִּי. אִם תְּשִׁים
אֲשֶׁם, אִם יִשִּׁים אֲשֶׁם מִבְּעֵי לִיהּ, מַאי אִם תְּשִׁים. אֵלֶּא

לְנִשְׁמַתָּא אַהֲדַר מְלָה. אִי הֵהִיא נִשְׁמַתָּא בְּעֵיא לְאַתְתָּקְנָא
 כְּדָקָא יְאוּת, יְרָאָה זְרַע. בְּגִין דִּהֵהִיא נִשְׁמַתָּא אֲזֻלַּת
 וְשִׂאטַּת וְאִיהִי זְמִינָא לְאַעְלָא בְּהֵהוּא זְרַע דְּאַתְעַסֵּק בָּהּ
 בַּר נֶשׁ בְּפִרְיָה וּרְבִיָּה, וְכַדִּין יֶאֱרִיךְ יָמִים. וְחַפְץ יִי דָא
 אֲוֹרִייתָא בִּידֵיהּ אֲצֻלַּח.

תָּא חֲזִי, אִף עַל גַּב דְּבַר נֶשׁ אֲשֶׁתֶּדֶל בְּאֲוֹרִייתָא יִמְמָא
 וְלִילִיָּא, וּמְקוּרִיָּה וּמִבּוּעֵיָה קִיִּימָא בֵּיהּ לְמַגְנָא, לִית
 לִיהּ אַתְר לְאַעְלָא לְפִרְגוּדָא. וְהָא אַתְמַר דְּבִירָא דְּמִיָּא אִי
 הֵהוּא מְקוּרָא וּמִבּוּעָא לָא עָאל בֵּיהּ, לָאו אִיהוּ בְּיָר,
 דְּבִירָא וּמְקוּרָא, כְּחָדָא אִינוּן, וְרוּזָא חָדָא אִיהוּ,
 וְאוּקִימָנָא.

כְּתִיב, (תהלים קכז) שָׂוֹא לָכֶם מִשְׁפִּימֵי קוּם מֵאַחֲרֵי שִׁבְתָּ
 אוֹכְלֵי לֶחֶם הָעֶצְבִּים כִּן יִתֵּן לִידִידוֹ שְׁנָה. תָּא
 חֲזִי, כַּמָּה חֲבִיבִין אִינוּן מְלֵי דְּאֲוֹרִייתָא. דְּכָל מְלָה וּמְלָה
 דְּאֲוֹרִייתָא אִית בֵּיהּ רְזִין עֲלָאִין קַדִּישִׁין. וְהָא אַתְמַר דְּכַד
 יֵהֵב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲוֹרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל, כָּל גְּנִיזִין
 עֲלָאִין קַדִּישִׁין כְּלָהוּ יֵהֵב לָהּ (וּכְלָהוּ) בְּאֲוֹרִייתָא, וְכְלָהוּ
 אַתְיֵהִיבוּ לָהּ לְיִשְׂרָאֵל בְּשַׁעְתָּא דְּקַבִּילוּ אֲוֹרִייתָא בְּסִינֵי.
 תָּא חֲזִי, שָׂוֹא לָכֶם מִשְׁפִּימֵי קוּם, אֲלִין אִינוּן יְחִידִים
 דְּאַשְׁתַּכְּחוּ, דְּלָאוּ אִינוּן דְּכַר וְנוֹקְבָא כְּדָקָא יְאוּת,
 וְאַקְדָּמֵן בְּצַפְרָא לְעִבִידְתֵּיהּ. כַּמָּה דָּאֵת אָמַר, (קהלת ד) יֵשׁ

אֶחָד וְאֵין שְׁנַי וְגו' וְאֵין קֶץ לְכָל עֲמֵלוֹ. מֵאַחֲרֵי שְׁבַת.
מֵאַחֲרֵינִי נִיּוּחָא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, כִּי בּוֹ שְׁבַת. בְּגִין
דְּאַתְתָּא לְגַבֵּי בַר נֶשׁ אִיהִי נִיּוּחָא לְגַבֵּיהּ וְדַאי.

אוֹכְלֵי לֶחֶם הָעֲצָבִים, מֵאֵי לֶחֶם הָעֲצָבִים. דְּכַד בַּר נֶשׁ
אֵית לִיהּ בְּנִין, הֵהוּא נִהְמָא דְאָכִיל, אָכִיל לִיהּ
בְּחֻדוֹהּ וּבְרַעוּתָא דְלִבָּא. וְהֵהוּא דְלִית לִיהּ בְּנִין, הֵהוּא
נִהְמָא דְאָכִיל אִיהוּ נִהְמָא דְעֲצִיבוֹ. וְאֵלִין אֵינּוּן אוֹכְלֵי
לֶחֶם הָעֲצָבִים וְדַאי.

כֵּן יִתֵּן לִידִידוֹ שְׁנָה, מֵאֵי יִתֵּן לִידִידוֹ, דָּא הוּא דְמִקּוּרִיָּה
מְבַרְךְ, דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְהִי לִיהּ שִׁינָה בְּהֵהוּא
עֲלֵמָא כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (משלי ג) וְשָׁכַבְתָּ וְעָרְבָה שְׁנָתְךָ.
בְּגִין דְּאֵית לִיהּ חוּלְקָא בְּעֲלֵמָא דְאַתִּי. בְּגִין דְּהֵהוּא בַר
נֶשׁ שָׁכִיב וְיִתְהַנֵּי בְּהֵהוּא עֲלֵמָא דְאַתִּי כְּדָקָא יְאוּת.

יֵשׁ אֶחָד וְאֵין שְׁנַי וְגו'. יֵשׁ אֶחָד, דָּא הוּא בַר נֶשׁ דְּאִיהוּ
יְחִידָאי בְּעֲלֵמָא, לָא יְחִידָאי כְּדָקָא יְאוּת, אָלָא
דְּאִיהוּ בְּלָא זְווגָא. וְאֵין שְׁנַי, דְלִית עֲמִיָּה סְמָךְ. גַּם בֶּן,
דְּיוֹקִים שְׁמִיָּה בְּיִשְׂרָאֵל לָא שָׁבַק. וְאַח (אין לו) לְאֵייתָאָה
לִיהּ לְתַקּוּנָא.

וְאֵין קֶץ לְכָל עֲמֵלוֹ, דְּאִיהוּ עֲמֵל תְּדִיר דְּאֶקְדִים יִמְמָא
וְלִילִיָּא. גַּם עֵינּוֹ לָא תִשְׁבַּע עֶשֶׂר, וְלִית לִיהּ לִבָּא

לְאִשְׁגָחָא וְלִמְיָמַר לְמִי אֲנִי עֲמֵל וּמְחַסֵּר אֶת נַפְשִׁי (דף קצ"ט)

מְטוּבָה. (ב"ע)

וְאִי תִימָא דְבִגִין דְיִיכוּל וְיִשְׁתִּי יִתִיר וְיַעֲבֹד מִשְׁתִּיא
 בְּכָל יוֹמָא תְדִיר, לָאו הֲכִי. דְהָא נִפְשָׁא לָא אֲתַהֲנִי
 מִנְיָה, אֶלָּא וּדְאִי אִיהוּ מְחִסֵּר לְנִפְשִׁיהּ מְטִיבוּ דְנַהוּרָא
 דְעֵלְמָא דְאֲתִי. בְּגִין דְדָא הִיא נִפְשָׁא חֲסָרָא, דְלָא
 אֲשְׁתַּלְיִמַת כְּדָקָא יְאוּת. תָּא חֲזִי, כַּמָּה חָס קוּדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא עַל עוּבְדוּי, בְּגִין דְקָא בְעֵי דִיתַתְקוּן, וְלָא יִתְאַבִּיד
 מִהֵוּא עֵלְמָא דְאֲתִי כְּדָקָא מְרָן.

רַבִּי חֲזִיא בְעָא, הָאִי דְאִיהוּ זַכָּא שְׁלִימָא וְאֲשְׁתַּדֵּל
 בְּאוּרֵייתָא יוּמֵי וְלִילֵי וְכָל עוּבְדוּי לְשִׁמָּא דְקוּדְשָׁא
 בְרִיךְ הוּא, וְלָא זָכָה לְבִנְיָן בְּהָאִי עֵלְמָא כְּגוֹן דְאֲשְׁתַּדֵּל
 בְּהוּ וְלָא זָכָה, אוּ דְהוּוּ לִיהּ וּמִיתוּ. מַה אֵינּוֹן לְעֵלְמָא
 דְאֲתִי. אָמַר לִיהּ רַבִּי יוֹסִי, עוּבְדוּי וְהִיא אוּרֵייתָא, קָא
 מְגִינָן עֲלִיהּ לְהֵוּא עֵלְמָא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, עֲלִייהוּ וְעַל אֵינּוֹן זַכָּאֵי קְשׁוּט, (כְּגוֹן רַבִּי
 יוֹחָנָן דְהוּוּ לִיהּ בְּגִין וּמִיתוּ, וְכְגוֹן רַבִּי חֲזַקְיָה דְאִיהוּ עֲקָר) עֲלִייהוּ כְּתִיב,

(ישעיה נ"ו) כֹּה אָמַר יְיָ לְסָרִיסִים אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ אֶת שַׁבָּתוֹתַי
 וּבָחֲרוּ בְּאֲשֶׁר חִפְצָתִי וּמְחֻזְקִים בְּבְרִיתִי. מַה כְּתִיב
 בְּתִרְיָה, וְנָתַתִּי לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחֻמוֹתַי יָד וְשֵׁם טוֹב מִבְּנִים
 וּמִכְּבֹדֹת שֵׁם עוֹלָם אֲתֵן לוֹ אֲשֶׁר לֹא יִכְרֹת. בְּגִין דְאֵלִין
 אֵית לוֹן חוּלְקָא לְעֵלְמָא דְאֲתִי. אָמַר לִיהּ רַבִּי יוֹסִי, יְאוּת
 הוּא וְשִׁפִּיר.

תָּא חֲזִי, זַפְּאָה שְׁלִים דְּהוּוּ כָּל אֱלִין בֵּיהּ, וְאַשְׁתְּלִים
 כְּדָקָא יָאוּת, וּמִית בְּלָא בְּנִין, וְהָא קָא יָרִית דּוּכְתִיָּה
 בְּהֵוּא עֲלֵמָא, אֲתֵתִיָּה בַּעֲיָא לִיבּוּמִי אוּ לָא. אִי תִימָא
 דְּלַבְעֵי לִיבּוּמִי, הָא בְּרִיקְנִיָּא אִיהוּ, דְּהָא אֲתֵרִיָּה קָא
 יָרִית בְּהֵוּא עֲלֵמָא.

אַלָּא וְדַאי בַּעֲיָא לִיבּוּמִי, בְּגִין דְּלָא יִדְעִינן אִי הָוּה
 שְׁלִים בְּעוּבְדוּי אִי לָאו. וְהִיא אִי אֲתֵיבְמַת לָא
 הָוּה בְּרִיקְנִיָּא. בְּגִין דְּאֲתֵר אִית לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 דְּהָא (ה) בַּר נָשׁ (ו) הָוּה בְּעֲלֵמָא וּמִית בְּלָא בְּנִין וּפּוֹרְקָא
 לָא הוּי לִיָּה בְּעֲלֵמָא, כִּיּוֹן דְּמִית הָאִי זַפְּאָה שְׁלִים
 וְאַתְתִּיָּה אֲתֵיבְמַת, וְאִיהוּ אֲתֵרִיָּה יָרִית. אֲתָא הֵוּא בַּר
 נָשׁ וְאַשְׁתְּלִים הָכָא, וּבִין כֶּף וּבִין כֶּף קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 אֲתֵר זַמִּין לִיָּה (לעלמא) (בעלמא) עַד דְּיִימוּת הָאִי זַפְּאָה שְׁלִים,
 וְיִשְׁתְּלִים אִיהוּ בְּעֲלֵמָא. הֵדָא הוּא דְּכָתִיב (במדבר לד) פִּי
 בַּעִיר מִקְלָטוֹ יֵשֵׁב עַד מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְגו'.

וְדָא הוּא דְּתַנִּינן, בְּנִין זַמִּינן אֵינּוֹן לְצַדִּיקָא
 בְּמִיתָהוֹן, בְּחֵיָּהוֹן לָא זָכוּ וּבְמִיתָהוֹן זָכוּ. וּבְגִין
 כֶּף כָּל עוּבְדוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּלָהוּ קָשׁוּט וּזְכוּ, (ס"א
 וְחֵיָּיט) וְחֵיָּיט עַל כָּלָא. (קהלת ד) טוֹבִים הַשָּׁנִים מִן הָאֶחָד אֲשֶׁר
 יֵשׁ לָהֶם שָׂכָר טוֹב בְּעַמְלָם, אֱלִין אֵינּוֹן דְּמַתְּעַסְקִין בְּהָאִי
 עֲלֵמָא לְאוּלְדָא בְּנִין. דְּאֵינּוֹן בְּנִין דְּשַׁבְּקוּ, בְּגִינֵיהוֹן אִית

לון אגר טב בהווא עלמא, ובגנייהו ירתין אבהן דלהון
חולקא בהווא עלמא ואוקמוה.

תא חזי, קודשא בריך הוא נטע אילנין בהאי עלמא אי
אצלחו יאות, לא אצלחו אעקר לון ושתל לון
אפילו כמה זמנין. ובגין כף כל ארחוי דקודשא בריך
הוא כלהו לטב ולא תקנא עלמא:

בא אל אשת אחיך ויבם אותה, דהא יהודה וכלהו
שבטין הוו ידעי דא. ועקרא דמלתא, והקם זרע.
בגין דהווא זרע אצטריך לאתתקנא מלה ולמגלם
גולמא לתקונא דלא יתפרש גזעא משרשיה כדקא
יאות, הדא הוא דכתיב (איוב לד) ואדם על עפר ישוב.

וכד מתתקן לבתר כדקא יאות, אלין משתבחין בהווא
עלמא בגין דקודשא בריך הוא אתרעי בהו. ובגין
כף כתיב, (קהלת ד) ושבח אני את המתים שכבר מתו,
דייקא. מן החיים אשר המה חיים עדנה. מאי עדנה,
כמה דאת אמר (בראשית יח) אחרי בלותי היתה לי עדנה.
וכתיב (איוב לג) ישוב לימי עלומיו.

וטוב משניהם את אשר עדן לא היה (דלא שב לימי עלומיו)
אשר לא ראה את המעשה הרע אשר נעשה תחת
השמש. וטוב משניהם את אשר עדן לא היה, דלא שב
לימי עלומיו ולא אצטריך לאתתקנא, ולא סביל חובין

קִדְמָאִי, בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (דף קפח ע"א) יִהְיֶה לִּיה אֲתֵר
מִתְקַנָּא בְּהוּא עֲלֵמָא כְּדָקָא יֹאֲתֵר.

תָּא חֲזִי, מַה פְּתִיב, (קהלת ח) וּבִכְן רָאִיתִי רְשָׁעִים קְבוּרִים
וְגו', כִּמְה דְאַתְמֵר. בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲבִיד
טִיבוּ וְלֹא בְעָא לְשַׁצָּאָה עֲלֵמָא אֲלָא כִּמְה דְאַתְמֵר, וְכֹל
אַרְחוּי פְּלֵהוּ קְשׁוּט וְזִכּוּ לְאוֹטְבָא לְהוּ בְּהַאי עֲלֵמָא
וּבְעֲלֵמָא דְאַתִּי. זַכָּאָה חוּלְקֵהוֹן דְּצַדִּיקֵיִיא דְּאִינוּן אֲזִלִּי
בְּאַרְח קְשׁוּט, עֲלֵיִיהוּ פְּתִיב, (תהלים לו) צַדִּיקִים יִרְשׁוּ אֶרֶץ:
וַיֵּרַע בְּעֵינַי יְיָ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּמָּת גַּם אֲתוּ. רַבִּי חֲיִיא
פְּתַח, (קהלת יא) בִּבְקֹר זֶרַע אֶת זֶרַעַךְ וְלַעֲרֹב אֶל תִּנַּח
יָדְךָ וְגו'. תָּא חֲזִי, כִּמְה אַתְחֲזִי לִיה לְבַר נָשׁ לְאוֹדְהָרָא
מִחֻבּוּבִי, וְלְאוֹדְהָרָא בְּעוּבְדוּי קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
בְּגִין דְּכִמְה שְׁלִיחֹן וְכִמְה מְמַנֵּן אִינוּן בְּעֲלֵמָא, דְּאִינוּן
אֲזִלִּין וְשִׁיטֵּן, וְחֲמָאן עוּבְדֵיהוֹן דְּבִנֵּי נָשָׂא, וְסִהְדִין עֲלוּי
(ד"ח ע"א) וְכֹלָא בְּסִפְרָא כְּתִיבִין.

וְתָא חֲזִי, בְּכֹל אִינוּן חוּבִין דְּאַסְתָּאב בְּהוּ בַר נָשׁ בְּהַאי
עֲלֵמָא, דָּא אִיהוּ חוּבָא דְּאַסְתָּאב בִּיה בַר נָשׁ יִתִּיר
בְּהַאי עֲלֵמָא וּבְעֲלֵמָא דְאַתִּי. מֵאן דְּאוּשִׁיד זֶרַעִיה
בְּרִיקְנִיא, וְאַפִּיק זֶרַע לְמַגְנָא בִּידָא אוּ בְּרַגְלָא וְאַסְתָּאב
בִּיה. כִּמְה דְאַתְ אָמַר, (תהלים ה) כִּי לֹא אֵל חֲפִץ רָשָׁע אֲתֵה
לֹא יַגְוֹרֵךְ רַע.

בְּגִין דָּא לָא עָאל לְפִרְגוּדָא, וְלֹא חָמֵי סֶבֶר אִפִּי עֵתִיק
 יוֹמִין, כְּמָה דִּתְנִינֵן כְּתִיב הֲכֹא לֹא יְגוּרֵךְ רָע,
 וְכִתִּיב וַיְהִי עַר בְּכוֹר יְהוּדָה רָע בְּעֵינַי יי. וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב,
 יִדְיָכֶם דְּמִים מְלֹאוּ. זִכָּאָה חוּלְקִיָּה דְּבֵר נָשׁ דְּדַחִיל
 לְמֵאֲרִיָּה וַיְהִי נָטִיר מֵאוּרַח בִּישָׂא, וַיִּדְכֵי גְרַמִּיָּה
 לְאִשְׁתִּדְּלָא בְּדַחִילוֹ דְּמֵאֲרִיָּה.

תָּא חֲזִי, בְּבִקְר זֶרַע אֶת זֶרַעךָ, הֵאִי קָרָא אוּקְמוּיָה.
 בְּבִקְר, דָּא הוּא בְּזִמְנָא דְּבֵר נָשׁ אֶתְקַיִים בְּחִילִיָּה
 וַיְהִי בְּעוֹלִימוֹ, כְּדִין אִשְׁתַּדַּל לְאוּלָּדָא בְּנִין בְּאִיתְתָּא
 דְּחֲזִיָּא לִיָּה, דְּכִתִּיב בְּבִקְר זֶרַע אֶת זֶרַעךָ.

דְּהֵא כְּדִין זִמְנָא אִיהוּ כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (תהלים קכז) כְּחֲצִים
 בְּיַד גְּבוּר כֵּן בְּנֵי הַנְּעוּרִים. בְּגִין דִּיכִיל לְמִילָף לְהוּ
 אֲרַחוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וַיְהִי לִיָּה אֲגָרָא טָבָא
 לְעֵלְמָא דְּאֵתִי. דְּכִתִּיב אֲשֶׁרִי הַגְּבֹר אֲשֶׁר מִלֵּא אֶת
 אֲשַׁפְתּוֹ מֵהֶם לֹא יִבְשׂוּ כִּי יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵים בְּשַׁעַר. לֹא
 יִבוֹשׂוּ בְּהֵוּא עֵלְמָא, בְּזִמְנָא דְּמֵאֲרִיָּהוֹן דְּדִינָא יִיתוּן
 לְקַטְרָגָא עֵלוּי. דְּלִית לָךְ אֲגָרָא טָבָא בְּהֵוּא עֵלְמָא,
 כְּהֵוּא דְּאוּלִּיף לִיָּה לְבִרְיָה דְּחִילוֹ דְּמֵרִיָּה בְּאֲרַחוּי
 דְּאוּרִיָּתָא.

תָּא חֲזִי מַה אָמַר בְּאַבְרָהָם, דְּכִתִּיב, (בראשית יח) כִּי יִדְעֵתִיו
 לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְוֶה אֶת בְּנָיו וְאֶת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשִׁמְרוּ

דֶּרֶךְ יִי לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט. וְעַל דָּא הָהוּא זָכוּ קַיִמָא
לִיָּה בַּהֲהוּא עֲלָמָא לְגַבֵּי כָּל מְאָרִיָּהוֹן דִּינָא.

וּבְגִין כֶּךָ בִּבְקָר זֶרַע אֶת זֶרַעַךְ, וְלַעֲרַב אֶל תַּנַּח יֶדְךָ,
אֲפִילוּ בְיוֹמֵי דְזֻקְנָה, דְּאִיְהוּ זְמַנָּא דְּסִיב בַּר נִשְׁ

(לא יימא כְּבֵר אֲשֶׁתְּדִלִית וְדִי לִי אִו כְּבֵר אֲשֶׁתְּדִלִית וְלֹא יִכְלִינָא וְהִשְׁתָּא דְאָנָא סִיב לִית אָנָא

בְּעֵי וְעַם כָּל דָּא) מַה כְּתִיב אֶל תַּנַּח יֶדְךָ לֹא יִשְׁבּוֹק מְלֹאֻלְדָּא
בְּהַאי עֲלָמָא. מַאי טַעמָא, בְּגִין דְּלֹא תִדַּע אֵיזָה יִכְשָׁר
הָזָה אִו זֶה לְפָנֵי הָאֱלֹהִים. בְּגִין דִּיקוּמוּן בְּגִינִיָּה בַּהֲהוּא
עֲלָמָא.

וְעַל דָּא כְּתִיב (תהלים קכז) הִנֵּה נִחַלַת יִי בְּנִים, דָּא צְרוּרָא
דְּנִשְׁמַתָּא סְטָרָא דְעֲלָמָא דְאַתִּי, וְלֵהֲאִי נִחַלָּה מֵאֵן
זָכִי לִיָּה לְבַר נֶשׁ לְאַעְלָא בַּהֲהוּא נִחַלַת יִי, בְּנִים. אֵינּוֹן
בְּגִין זְכָאֵן לִיָּה לְנִחַלַת יִי, וְעַל דָּא זְכָאָה הָהוּא בַּר נֶשׁ
דְּזָכִי לֹוֹן דִּיּוֹלִיָּף לֹוֹן אֲרַחֲוֵי דְאֹרִיִּיתָא כְּמָה דְאַתְמַר:

וְתָסֵר בְּגִדֵי אֱלִמְנוּתָהּ מֵעַלֶּיהָ וְגו', תָּא חֲזִי, תָּמַר בֵּת
כִּהֵן הֲוֹת, וְכִי סִלְקָא דְעַתְּךָ דְּאִיְהִי אֲזֻלָּא בְּגִין
לְאַזְנָאָה עִם חֲמוּהָ, דְּהָא אִיְהִי צְנִיעוּתָא אֲשֶׁתְּכַחַת בַּה
תְּדִיר. אֲלָא אִיְהִי צְדָקַת הֲוֹת וּבְחַכְמָה עֲבַדַת הָאִי, דְּהָא
אִיְהִי לָא אֲפַקְרַת גְּרָמָה לְגַבֵּיָּה, אֲלָא בְּגִין דִּיִּדְיעָה יִדְעַת
וְחַכְמָתָא אֲסַתְּכַלַת. וְעַל דָּא אִיְהִי אֶתְת לְגַבֵּיָּה לְמַעַבַד
(עמיה) טִיבוּ וְקָשׁוּט, וְעַל דָּא אֶתְת (לְחַדִּיָּה) וְאֲשֶׁתְּדִלַת

בְּעַסְקָא דָּא.

תָּא חֲזִי, בְּגִין דְּאִיהִי יַדְעַת יְדִיעָה וְאֶשְׁתַּדְּלַת בְּעֶסְקָא
 דָּא. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲבַד סִיּוּעָא תַּמָּן בְּהֵהוּא
 עוּבְדָא וְאֶתְעֵבְרַת מִיַּד. וְכֹלָא הָוָה (דף קפח ע"ב) מְנִיָּה. וְאִי
 תִּימָא אֲמַאי לָא אֲיִיתִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵינּוֹן בְּנִין
 מֵאֶתְתָא אֲחֵרָא, אֲמַאי מִן דָּא. אֶלָּא וְדַאי אִיהִי
 אֲצֵטְרִיכָא לְעוּבְדָא דָּא וְלָא אֶתְתָא אֲחֵרָא.

תְּרִין נְשִׁין הָווּ דְּמְנִיָּהוּ אֶתְבְּנִי זְרַעָא דִּיהוּדָה, וְאֶתּוּ
 מְנִיָּהוּ דְּוֹד מְלָכָא וְשְׁלֵמָה מְלָכָא וּמְלָכָא מְשִׁיחָא.
 וְאֵלִין תְּרִין נְשִׁין דָּא כְּגוּוּנָא דְּדָא, תָּמַר וְרוּת דְּמִיתוּ
 בְּעַלְיָיהוּ בְּקַדְמִיתָא, וְאֵינּוֹן אֶשְׁתַּדְּלוּ לְעוּבְדָא דָּא.

תָּמַר אֶשְׁתַּדְּלַת לְגַבֵּי חָמוּהָ דְּאִיהוּ קָרִיב יִתִּיר לְבְנוֹי
 דְּמִיתוּ. מַאי טַעְמָא אִיהִי אֶשְׁתַּדְּלַת לְגַבֵּיהָ, דְּכִתִּיב
 כִּי רָאִתָּה כִּי גָדַל שְׁלָה וְהִיא לֹא נִתְּנָה לוֹ לְאִשָּׁה. וּבְגִין
 דָּא אֶשְׁתַּדְּלַת בְּעוּבְדָא דָּא לְגַבֵּי חָמוּהָ.

רוּת מִית בְּעָלָהּ וּלְבַתָּר אֶשְׁתַּדְּלַת בְּעוּבְדָא דָּא לְגַבֵּיהָ
 דְּבַעֲזוּ דְּכִתִּיב, (רוּת א) וְתַגֵּל מְרַגְלוֹתָיו וְתִשְׁכַּב.
 וְאֶשְׁתַּדְּלַת בְּהַדְּיָהּ וּלְבַתָּר אוֹלִידַת לִיהָ לְעוּבְדָּא. וְאִי תִימָא
 אֲמַאי לָא נִפְיִק עוּבְדָּא מֵאֶתְתָא אֲחֵרָא, אֶלָּא וְדַאי הִיא
 אֲצֵטְרִיכַת וְלָא אֶתְתָא אֲחֵרָא. וּמִתְרִין אֵלִין אֶתְבְּנִי
 וְאֶשְׁתַּכְּלִיל זְרַעָא דִּיהוּדָה, וְתַרְוּוּיָהוּ בְּכִשְׁרוּת עֲבָדוּ
 לְמַעַבְד טִיבוּ עִם אֵינּוֹן מִיִּתְיָא לְאֶתְתַּקְנָא עֲלֵמָא לְבַתָּר.

וְדָא הוּא כְּמָה דְאַתְמָר (קהלת ד) וְשִׁבַּח אֲנִי אֶת הַמַּתִּים
 שְׁכָבֵר מֵתוּ, דְהָא כִּד הוּוּ חֵיִין בְּקִדְמִיתָא לָא הָוָה
 בְּהוּ שְׁבַחָא (ז"ח וּלְבַתֵּר הִנָּה בְּהוּ שְׁבַחָא), וְתִרְוִייהוּ אֲשֶׁתִּדְלוּ
 לְמַעַבְד טִיבוּ וְקִשׁוּט עִם אֲנֹן מִיִּתְיָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא סִייעַ בְּהֵוָא עוּבְדָא וְכֹלָא הָוָה כְּדָקָא יָאוּת. וְכָפָא
 אִיהוּ מֵאֵן דְאֲשֶׁתִּדְל בְּאוֹרֵייתָא יִמְמָא וְלִילֵיא. כְּמָה דְאַתְּ
 אָמַר, (יהושע א) וְהִגִּיתָ בּוּ יוֹמָם וְלַיְלָה לְמַעַן תִּשְׁמַר לַעֲשׂוֹת
 כְּכֹל הַפְּתוּב בּוּ כִּי אֲזַ תְּצַלִּיחַ אֶת דְרָכֶיךָ וְגו'.

וַיֹּסֵף הוֹרֵד מִצְרַיִמָה וַיִּקְנֶהוּ פּוֹטִיפָר וְגו'.

(מה כתיב לעיל ויכר יהודה ויאמר, איהו אמר לגבי אבוי הכר נא וגו', ועל דא ויכר יהודה. וכתיב והנה תאומים בבטנה. תאומין הוו משקדמת דנא אחין הוו. רבי חזקיה אמר, לא אשתמע הכי. אלא בגין אחרנין אתילידו. אמר רבי אבא, בגין כך אשתדלת לאשפחא אוכדא דאתאבדי. תא חזי מה כתיב, ויהי כמשיב ידו והנה יצא אחיו ותאמר מדה־פרצת עליך פרץ. רמו הכא פריצותא קדמאה דפרץ ההוא דמית עליה משמע דכתיב פרצת עליך פריצותא בגין דאצטריכת לאטרחא למרף ובגין כך פריצותא תעביד בשאר עמין עובדי עבודת פוכבים ומזלות. ועל דא ויקרא את שמו פרץ. ולבתר דכל עובדא דיהודה אתמר דיהודה זבין ליה ליוסף. ואיהו גרים ליה לכל האי. דאי יהודה הנה אמר נהדר ליה לאבונא הוו עבדין ליה אחוי הכי ועל דא נחתו ליה אחוי משלטנותא דעליהו. לבתר דאתגלי מאחוי ואתא עליה

כל דא אהדר ואמר ויוסף הורד מצרימה) **מאי הורד. דאסתכסם קודשא**

ברוך הוא ביהווא עובדא לקיימא גזרה דיליה דגזר בין

הבתרים דכתיב, (בראשית טו) **ידוע תדע פי גר יהיה זרעך**

וגו'. ויקנהו פוטיפר לסטר חטאה קנה ליה.

פתח ואמר, (איוב ט) **האמר לחרס ולא יזרח ובעד פוכבים**